

Tržišno natjecanje i potpore

Deset najvažnijih stvari koje morate znati o državnim potporama

Za poduzetnike je važno da budu upoznati s osnovnim elementima problematike državnih potpora. Moraju znati koja se vrsta pomoći može dobiti i koje bi obveze mogli preuzeti kupe li npr. tvrtku koja je primila nedopuštenu državnu potporu

1. Općenito, državne potpore nisu dopuštene jer narušavaju tržišno natjecanje.

2. Želimo li ustanoviti može li se nešto smatrati državnim potporom, moramo postaviti neka od sljedećih pitanja:

- Je li država intervenirala ili su se upotrijebila državna sredstva? Intervencija može imati mnoge oblike, primjerice subvencije, subvencioniranih kamata ili poeznih olakšica ili jamstava.
- Ostvaruje li primatelj potpore prednost na selektivnoj osnovi, primjerice je li prednost omogućena pojedinim poduzetnicima ili industrijskim sektorima ili poduzetnicima u pojedinoj regiji?
- Je li tržišno natjecanje narušeno ili bi se moglo narušiti?
- Hoće li intervencija utjecati na trgovinu među zemljama članicama EU (u slučajevima koji se odnose na EU)?

3. Postoje i izuzeća od opće zabrane potpora. Neka od najvažnijih u tzv. su pravilima o skupnim izuzećima koja određuju razne kriterije koji se moraju ispuniti za primjenu tog pravila. U kategoriji skupnih izuzeća dopuštene su samo određene vrste potpora, primjerice subvencije i jamstva. Pod skupna izuzeća potpadaju i potpore malim i srednjim poduzetnicima

4. Prema pravilima o potporama male vrijednosti male potpore ne smatraju se državnim potporama. Sadašnji prag, povišen zbog financijske krize, jest 500.000 eura u trogodišnjem razdoblju.

5. Potpora, prema opcjoj politici državnih potpora, mora biti manje i moraju biti usmjerene posebno na

tzv. horizontalne ciljeve, poput potpora za istraživanje i razvoj ili stjecanje vještina - one koje se daju da bi se poduzeća koja loše posluju samo održavala na životu ne ubrajaju se ni u vrstu ni na područje potpora na kojem bi se moglo očekivati njihovo odobrenje.

6. Procjena može li se potpora dopustiti ili ne donosi se na temelju usporedbe pozitivnih učinaka potpora, to jest koji će se ciljevi postignuti, primjerice zaštita okoliša, i negativnih učinaka, to jest narušavanja tržišne utakmice i trgovine. U odlučivanju pomno će se razmotriti trajanje, jačina i opseg potpore.

7. Ne primjenjuje li se na državnu potporu skupno izuzeće ili drugo posebno pravilo, potpora se mora prijaviti i za nju tražiti odobrenje. Ne smije se dati prije nego što se odobri.

8. Ako poduzetnik misli da netko na njegovu tržištu prima ili će primiti državnu potporu, može uputiti priговор - službeni zahtjev da se slučaj istraži.

9. Nedopuštene državne potpore moraju se vratiti, i to s kamatama.

10. Hrvatska će nakon ulaska u EU imati pravo koristiti se strukturnim fondovima iz kojih se sredstva mogu povlačiti za područja poput projekata vezanih uz prometnu infrastrukturu. Europski strukturni fondovi pokrivaju dio troškova projekta, a ostatak se financira državnim novcem. Ako država daje financijsku pomoć u sklopu programa strukturnih fondova, na nju se primjenjuju pravila o državnim potporama. U slučajevima u kojima nije jasno podliježe li situacija u vašem poslovanju pravu o državnim potporama, potražite neovisan pravni savjet. ■

POJMOVNIK

Državna potpora

Državna potpora jest bilo koja pomoć, poput subvencija koje daje država ili uporabe državnih resursa, kojom se narušava tržišno natjecanje jer omogućava povlašten položaj nekim poduzetnicima ili sektorima i utječe na trgovinu. Takva je pomoć zabranjena, ali zabrana podliježe izuzećima.

Izuzeće

Izuzeće je slučaj u kojem se poduzetnik može izuzeti od zabrane protutržišnih sporazuma koji ograničavaju konkurenciju koju nameće pravo tržišnog natjecanja ili od zabrane državnih potpora prema pravu o državnim potporama, bilo prema sekundarnim pravosudnim odredbama o tržišnom natjecanju bilo državnim potporama (poznatim kao skupna izuzeća ili, u slučaju državnih potpora, prema službenom odobrenju koje je dalo tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja).